

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Štefana Michálíka a sudcov JUDr. Daniela Hudáka a JUDr. Pavla Farkaša na neverejnom zasadnutí konanom 27. februára 2014 v Bratislave, v trestnej veci obvineného **Ing. M. U.**, pre pokračovací zločin prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. a iné, o sťažnosti prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky proti uzneseniu Špecializovaného trestného súdu v Pezinku, sp. zn. PK-1T 11/2013, z 8. januára 2014, takto

r o z h o d o l :

Podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. sťažnosť prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky **sa z a m i e t a.**

O d ô v o d n e n i e

Prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky podal 8. apríla 2013 obžalobu na obvineného Ing. M. U. v bode 1/, 2/ pre pokračovací zločin prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1, ods. 2 Tr. zák., v bode 3/ pre prečin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. b/ Tr. zák. v jednočinnom súbehu s prečinom neoprávneného nakladania s osobnými údajmi a v bode 4/ pre prečin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a/, ods. 2 písm. a/ Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. h/ Tr. zák., čím spáchal na tom skutkovom základe, že

1. v presne nezistenom čase v období mesiacov august až október 2009 ako riaditeľ Riaditeľstva hraničnej polície S. Úradu hraničnej a cudzineckej polície Ministerstva vnútra Slovenskej republiky (ďalej len „RHP S. ÚHCP MV SR“) prijal od nstržm. S. S. a M. S. finančný úplatok v celkovej výške 2 600 €, ktorý mu bol odovzdávaný postupne

prostredníctvom sprostredkovateľky K. Č., a to prvýkrát v sume 1 000 € v hypermarkete H. v M. na ul. H. č. X., druhýkrát v sume 1 000 € na ceste medzi M. a mestskou časťou M. a tretíkrát v sume 600 € na dvore jeho rodinného domu v obci P. č. X. za to, že zabezpečí prijatie M. S. do služobného pomeru príslušníka PZ,

2. v presne nezistenom čase v období od 05. júna 2009 do 15. júna 2009 v S., vo svojej kancelárii na RHP S. ako riaditeľ RHP S. ÚHCP MV SR, žiadal od M. F. finančný úplatok vo výške 50 000 Sk (1 659,70 €) za to, že zabezpečí prijatie P. F., syna M. F., do služobného pomeru príslušníka PZ,

3. dňa 27. júna 2008 ako riaditeľ RHP S. ÚHCP MV SR a ako zástupca zamestnávateľa nad rámec svojich právomocí uzavrel hromadnú poisťovnú zmluvu na poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone povolania s poisťovňou A., a.s., číslo návrhu X., číslo zmluvy X. so začiatkom poistenia od 1. júla 2008 na dobu neurčitú, v ktorej poistil seba a ďalších 83 podriadených policajtov za celkové ročné poistné 164 010 Sk (5 444,13 €), ktoré bolo spoločnosťou A., a.s. fakturované RHP S., ktoré však nebolo uhradené, a tak na podklade všeobecných poisťovných podmienok došlo ku dňu 1. októbru 2008 k zániku poistenia a za obdobie platnosti poistenia od 1. júla 2008 do 30. septembra 2009 podľa § 803 ods. 1 Občianskeho zákonníka a ku dňu 12. februára 2010 si tak poisťovňa nárokuje nedoplatok na poistnom vo výške 1 185,45 € od RHP S., pričom plk. Ing. M. U. tak konal bez písomného alebo ústneho splnomocnenia dotknutých policajtov a bez ich súhlasu, na účely uzatvorenia poistenia poskytol poisťovní aj osobné údaje dotknutých policajtov - rodné čísla, čím postupoval v rozpore s § 7 ods. 6 zák. č. 428/2002 Z.z. o ochrane osobných údajov a svojím konaním porušil povinnosti uložené ustanovením § 48 ods. 3 písm. a/ zák. č. 73/1998 Z.z. o štátnej službe príslušníkov PZ, SIS, ZV a JS SR a ŽP,

4. v období od 30. augusta 2006 do 15. februára 2010 v S. na svojom pracovisku ako riaditeľ RHP S. ÚHCP MV SR na základe predchádzajúcich písomných žiadostí pre fyzické osoby neoprávnene, nad rámec svojich právomocí, vydal celkom 150 písomností s označením: „Povolenie na prednostné vybavovanie pri prekračovaní Slovensko - ukrajinskej štátnej hranice cez hraničný priechod Vyšné Nemecké - Užhorod, Ubl'a - Veľkij Berezniy“, ktoré zaevidoval v roku 2006 v zbernom hárku č.p.: PPZ-2/HCP-OVS-SO/2006 pod poradovými číslami písomnosti 43 a 64, v roku 2007 v zbernom hárku č.p.: PPZ-16/RHP-SO-OVS/2007 pod poradovými číslami písomnosti 3, 5, 30, 43, 44, 51, 52,

56, 69, 78, 81, 83, 94 a 96, v roku 2008 v zbernom hárku č.p.: UHCP-7/RHP-SO-CD/2008 pod poradovými číslami 1, 3, 5, 10, 13, 15, 17, 19, 21, 27, 29, 34, 38, 43, 48, 52, 54, 56, 58, 62, 66, 69, 76, 82, 85, 87, 89, 98, 100 a 102, v roku 2009 v zbernom hárku č.p.: UHCP-2/RHP-SO-CD/2009 pod poradovými číslami písomnosti 1, 3, 5, 7, 9, 11, 15, 17, 22, 27, 31, 33, 36, 38, 40, 42, 45, 51, 54, 57, 59, 63, 81, 82, 91, 96, 99, 100, 103 a 107, v roku 2010 v zbernom hárku č.p.: UHCP-2/RHP-SO-CD/2010 pod poradovými číslami písomnosti 1, 3, 10, 14, 19 a 21 a pod č.p.: UHCP-4/RHP-SO-CD/2010 napriek tomu, že taká právomoc k vydávaniu povolení na prednostné vybavovanie mu nevyplývala zo žiadneho všeobecne záväzného právneho predpisu Slovenskej republiky, ani z Nariadenia európskeho parlamentu a rady (ES) č. 562/2006 (Kódex schengenských hraníc) ani zo žiadneho interného predpisu, pričom tieto osoby takto neoprávnene vydané povolenia využívali na prednostné vybavovanie pri prekročení štátnej hranice cez koridor označený medzinárodnou značkou CD, určený pre osoby s diplomatickými výsadami a iné oprávnené osoby.

Špecializovaný trestný súd v Pezinku uznesením, sp. zn. PK-1T 11/2013, z 8. januára 2014 podľa § 244 ods. 1 písm. h/ Tr. por. odmietol obžalobu a vec vrátil prokurátorovi, lebo boli zistené závažné procesné chyby spočívajúce v porušení ustanovení zabezpečujúcich práva obhajoby.

Proti uzneseniu Špecializovaného trestného súdu podal riadne v zákonom stanovenej lehote sťažnosť prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky.

V písomne podanej sťažnosti rozviedol dôvody, pre ktoré Špecializovaný trestný súd v Pezinku odmietol obžalobu.

Poukázal na to, že obhajca doručil vyšetrovateľovi plnomocenstvo, na základe ktorého zastupuje obvineného. 26. februára 2010 a toho istého dňa (nesprávne je v sťažnosti uvedený dátum 26. januára 2010) urobil vyšetrovateľ úradný záznam (č.l. 58, zv. I), z ktorého obsahu je zrejmé, že obhajca toho istého dňa ústne požiadal vyšetrovateľa, aby bol o ďalších vykonávaných procesných úkonoch vopred upovedomený; túto skutočnosť obhajca na verejnom zasadnutí pred Špecializovaným trestným súdom dňa 08. januára 2014 dokonca dvakrát poprel.

Niet pochýb, že vyšetrovateľ po tejto ústnej žiadosti obhajcu o ďalších úkonoch trestného konania informoval.

Je pravdou, že Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd v článku 6 ods. 3 písm. d/ hovorí, že obvinený má právo vyslúchať alebo dať vyslúchať svedkov proti sebe a dosiahnuť predvolanie a výsluch svedkov vo svoj prospech za rovnakých podmienok, ako svedkov proti sebe.

Na druhej strane výklad tohto ustanovenia hovorí o tom, že toto právo má obvinený v celom trestnom konaní proti nemu vedenom, teda postačuje, ak obvinený sám alebo prostredníctvom obhajcu má možnosť jedenkrát vypočuť svedkov, v podmienkach slovenského trestného práva procesného, aspoň na hlavnom pojednávaní. Rozširovanie výkladu tohto ustanovenia je nenáležité a odporujúce kontradiktórnemu procesu.

Vo vzťahu ku svedkyňi Ing. P. H. treba uviesť, že je pravdou, že táto bola vypočutá len pred vznesením obvinenia.

Nič nebráni súdu, aby túto svedkyňu vypočul na hlavnom pojednávaní. Podstatnými dôkazmi k tomuto skutku podľa prokurátora sú ale výpoveď svedka Ing. Š. M. a listinné dôkazy, hromadné prihláškové poistenie a potvrdenie o poistení.

Vyslovil názor, že ak nejde o prípad povinnej obhajoby a obvinený po zákonom poučení nereflektuje na možnosť zvoliť si obhajcu alebo požiadať o jeho ustanovenie, pominie potreba reparácie porušenia práva na obhajobu opätovným výsluchom svedka, ktorý bol vypočutý po vznesení obvinenia (§ 34 ods. 1 veta piata Trestného poriadku). Takú výpoveď svedka, ktorý odoprel vypovedať, možno na hlavnom pojednávaní prečítať podľa § 263 ods. 4 Trestného poriadku. Tento princíp sa teda uplatní aj v prípade, že obhajca nežiadal byť prítomný na úkonoch trestného konania, t.j. takéto výpovede je možné prečítať na hlavnom pojednávaní v prípade, ak svedok bez oprávnenia odoprie vypovedať (§ 263 ods. 3 písm. c/ Trestného poriadku). Pasivita obhajcu v prípravnom konaní, ako osoby znalejšť práva, nemôže mať za následok nemožnosť čítania svedeckej výpovede na hlavnom pojednávaní podľa § 264 ods. 4 Trestného poriadku.

K navrhovaným dôkazom obhajcom pri oboznamovaní s výsledkami vyšetovania vyslovil názor, že nič nebráni súdu, aby v kontradiktórnom konaní navrhované dôkazy vykonal.

Navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 194 ods. 1 písm. b/ Tr. por. zrušil napadnuté uznesenie a nariadil súdu prvého stupňa, aby vo veci konal a rozhodol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky pri rozhodovaní o sťažnosti preskúmal správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť a konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia a zistil, že sťažnosť prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky nie je dôvodná.

Zásada práva na obhajobu vyjadrená v ustanovení § 2 ods. 9 Tr. por. je ústavnou zásadou a upravuje ju aj Európsky dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd v čl. 6. ods. 3 písm. b/, písm. c/ a vzťahuje sa na celé trestné konanie a jej zabezpečenie je povinnosťou orgánov činných v trestnom konaní a aj súdov, keďže právo na obhajobu je dôležitým predpokladom zistenia skutkového stavu veci ako aj predpokladom vydania zákonného a spravodlivého rozhodnutia. Dôkazy s podstatnými procesnými nedostatkami sú absolútne neúčinné.

Právo na obhajobu patrí k základným atribútom spravodlivého procesu a zabezpečuje aj rovnosť zbraní medzi obvineným na jednej strane a prokurátorom na druhej strane.

V konaní bolo jednoznačne porušené právo obvineného na obhajobu a prvostupňový súd správne rozhodol, keď podľa § 244 ods. 1 písm. h/ Tr. por. obžalobu odmietol a vec vrátil prokurátorovi. Najvyšší súd Slovenskej republiky sa stotožňuje s odôvodnením prvostupňového rozhodnutia. K spornému záznamu zo dňa 26. januára 2010 (zv. I, čl. 58) uvádza, že nie sú pravdivé tvrdenia prokurátora uvedené v sťažnosti, že vyšetrovateľ po tejto ústnej žiadosti obhajcu ho informoval o ďalších úkonoch trestného konania. Tieto tvrdenia prokurátora nie sú v spise žiadnym spôsobom preukázané. Tvrdenie prokurátora o tom, že obvinený má právo jedenkrát vypočuť svedkov a môže to byť aj na hlavnom pojednávaní je v rozpore so základnými zásadami trestného konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa nestotožňuje ani s názorom prokurátora v tom smere, že výpoveď svedkyne Ing. P. H. je bezvýznamná a podstatným dôkazom v tomto smere je výpoveď Ing. Š. M..

Z vykonaného dokazovania vyplýva, že práve svedkyňa pripravovala všetky podklady potrebné k zmluve. Svedkyňa preto musí byť vypočutá vo veci v súlade s Trestným poriadkom.

Je preto potrebné, aby v konaní došlo k náprave vytýkaných procesných pochybení, aby bolo zabezpečené v celom konaní právo obvineného na obhajobu.

Až po odstránení vytýkaných pochybení v uznesení Špecializovaného trestného súdu, sp. zn. PK-1T 11/2013, z 8. januára 2014 bude môcť prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky podať novú obžalobu.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 27. februára 2014

JUDr. Štefan M i c h á l i k, v. r.
predseda senátu

Vypracoval : JUDr. Daniel Hudák

Za správnosť vyhotovenia : Ing. Alžbeta Kóňová